

Klasa II

ROZDZIAŁ I *POCZĄTKI ŚWIATA, POCZĄTKI SŁOWA*

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
Stary Testament <i>Wygnanie z Raju</i>	<ul style="list-style-type: none"> • płynnie czyta całość tekstu, • dostrzega elementy świata przedstawionego, • odtwarza przebieg wydarzeń, • znajduje w tekście przykłady wskazanych cech stylu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie z intonacyjnym wyodrębnieniem wypowiedzi bohaterów, • dostrzega symboliczne elementy świata przedstawionego, • odtwarza motywy działania bohaterów, • rozpoznaje styl biblijny w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta całość tekstu ze zrozumieniem, • wylicza symboliczne elementy świata przedstawionego, • odtwarza i ocenia motywy działania bohaterów, • nazywa niektóre cechy stylu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje czytania interpretacyjnego, • rozumie symbolikę elementów świata przedstawionego, • ocenia i komentuje motywy działania bohaterów, • wyjaśnia, czym cechuje się styl biblijny
Stary Testament <i>Wędrowka do Ziemi Obiecanej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega kolejne etapy wędrowki, • opowiada o przebiegu jednego etapu wędrowki, • wyszukuje w tekście wskazane motywy, • wymienia nazwy biblijnych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje w kolejności etapy wędrowki, • opowiada o przebiegu wędrowki, • dostrzega samodzielnie motywy, • wymienia nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega związki kolejnych etapów wędrowki, • łączy opowiadanie o przebiegu wędrowki z opisem miejsca, • dostrzega symbolikę motywów, 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega symboliczny sens wędrowki, • łączy opowiadanie o przebiegu wędrowki z charakterystyką postaci, • określa symboliczny sens motywów, • wskazuje historyczny i

		biblijnych postaci i miejsc	• łączy biblijne postacie z miejscem	kulturowy kontekst
Nowy Testament <i>Syn marnotrawny</i>	<ul style="list-style-type: none"> • szereguje wydarzenia, wyodrębnia postacie, • nazywa cechy charakteru postaci, • wie, że tekst jest przypowieścią, • dostrzega związek tematyczny obrazu z tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje przebieg wydarzeń, • dokonuje charakterystyki postaci, • wymienia cechy przypowieści, • zestawia elementy świata przedstawionego na obrazie i w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje i komentuje przebieg wydarzeń, • charakteryzuje i ocenia postacie, • wskazuje cechy tekstu jako przypowieści, • opisuje warstwę przedstawieniową obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega uniwersalizm postaci i wydarzeń, • wskazuje motywy postępowania postaci, • formułuje prawdy ogólne wynikające z przypowieści, • interpretuje warstwę przedstawieniową obrazu
<i>Myślę i decyduję - o argumentowaniu i rozprawce</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia teza, argument, wniosek, • zna rozprawkę jako formę wypowiedzi, • zna w podstawowym zakresie słownictwo wyrażające własne stanowisko, • pod kierunkiem nauczyciela układa rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tezę, argument, wniosek, • rozpoznaje rozprawkę wśród innych form wypowiedzi, • stosuje w podstawowym zakresie słownictwo podkreślające własne stanowisko, • przy wsparciu nauczyciela układa rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę, argumenty przy pomocy nauczyciela, • wymienia cechy rozprawki jako formy wypowiedzi, • stosuje bogate słownictwo podkreślające własne stanowisko, • samodzielnie układa rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje tezę, argumenty, wnioski, • wskazuje w tekście cudzym cechy rozprawki, • stosuje słownictwo wprowadzające kolejne argumenty, • samodzielnie układa rozprawkę zachowując wszystkie cechy tej formy wypowiedzi

<p>Nowy Testament <i>Hymn o miłości</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu, • wyodrębnia z tekstu nazwy wartości, • wie, że utwór jest hymnem 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega różnice zawartości tematycznej w całości tekstu, • wyodrębnia nazwy wartości i ich określenia, • podaje tytuły innych utworów reprezentujących gatunek hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst na części kompozycyjne ze względu na różnice tematyczne, • nazywa cechy miłości na podstawie określeń z tekstu, • nazywa cechy hymnu jako gatunku lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski interpretacyjne na podstawie analizy kompozycji tekstu, • formułuje wnioski interpretacyjne dotyczące sposobu przedstawienia miłości w tekście, • uzasadnia, że utwór jest hymnem
<p>Homer <i>Iliada</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>mit</i>, • omawia elementy świata przedstawionego, • odnajduje w tekście motyw gniewu, • używa pojęć: <i>apostrofa</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest <i>mit</i> i <i>mitologia</i> • zapisuje w punktach informacje o przebiegu wojny, • proponuje inne rozwinięcie tytułu utworu, • odczytuje przykładowe apostrofy, porównania 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o znanych bogach i bohaterach mitologicznych, • zapisuje w punktach opinię bohatera, • wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu gniewu, • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>apostrofa</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje artykuł hasłowy do encyklopedii, • ocenia zachowanie bohaterów, • porównuje bohaterów utworu ze znanymi postaciami mitologicznymi oraz postaciami rycerzy, • wyjaśnia sens apostrof i porównań, uzasadnia, że utwór jest eposem

<p>Homer <i>Odyseja</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że tekst wykorzystuje motyw wędrówki, • wyodrębnia z tekstu wypowiedzi narratora, • wyodrębnia z tekstu wypowiedzi bohaterów, • z pomocą nauczyciela układa opis przeżyć, • wie, że utwór jest eposem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dosłowne znaczenie terminu „odyseja”, • określa temat wypowiedzi narratora, • dostrzega różnice między wypowiedziami bohaterów i narratora, • samodzielnie układa opis przeżyć, • na podstawie definicji odtwarza cechy eposu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przenośne znaczenie terminu „odyseja”, • relacjonuje zawartość wypowiedzi narratora, • nazywa różnice między wypowiedziami bohaterów i narratora, • układa opis przeżyć i uczuć bohatera, • wymienia cechy eposu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega uniwersalizm motywu wędrówki, • charakteryzuje narratora na podstawie jego wypowiedzi, • charakteryzuje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi, • układa opis przeżyć i uczuć stosując bogate słownictwo, • wskazuje w tekście cechy eposu
<p><i>O Królu Arturze i Rycerzach Okrągłego Stołu</i> <i>Poszukiwanie Świętego Graala. Przygody Pana Parsifala</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia podany niepełny plan wydarzeń, • dostrzega motyw podróży, • dostrzega motyw rycerza, nazywa cechy charakteru rycerza, rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • układa plan najważniejszych wydarzeń, • wyodrębnia etapy podróży, • nazywa wartości, którymi kieruje się w swym życiu rycerz, wskazuje związki między elementami realistycznymi i fantastycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • układa szczegółowy plan wydarzeń, • określa symboliczne znaczenie kolejnych etapów podróży, • zna cechy etosu rycerskiego, dostrzega przenośne znaczenie elementów fantastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • układa plan wydarzeń, nazywa etapy fabuły, • porównuje podróż Parsifala z wędrówką wybranej postaci literackiej, • formułuje zasady kodeksu postępowania rycerskiego, wskazuje źródła elementów fantastycznych, wyjaśnia metaforykę utworu

ROZDZIAŁ II ŚWIAT W SŁOWACH ODBITY

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
<i>Słowa są zwierciadłem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia z tekstu cytaty, • sprawnie posługuje się terminem <i>epika</i>, • zna termin <i>mit</i>, posługuje się nim w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje źródła wyodrębnionych cytatów, • wskazuje źródła epiki jako rodzaju literackiego, • wymienia przykłady mitów, wskazuje ich bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość przerośnego sensu cytowanych wypowiedzi, • zna pojęcie: konwencja realistyczna, • potrafi wskazać przyczyny powstawania mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przerośny sens cytowanych wypowiedzi, • wyjaśnia, na czym polega konwencja realistyczna, • wyjaśnia pojęcie <i>mit</i>, kojarzy mity z początkami literatury
Henryk Sienkiewicz <i>Krzyżacy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że utwór zawiera kilka wątków, • rozpoznaje historyczne postacie i wydarzenia w powieści, • określa czas fabuły na podstawie informacji z tekstu, • wskazuje bohaterów indywidualnych i zbiorowych, • rozpoznaje w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • szereguje wydarzenia wybranego wątku, • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości historycznej, • wymienia wydarzenia, na podstawie których można określić czas fabuły, • wymienia główne cechy bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wątki utworu, • zestawia ze sobą historyczne i fikcyjne elementy świata przedstawionego, • wie, że utwór jest powieścią historyczną, wskazuje jej cechy, • rozpoznaje bohaterów statycznych i dynamicznych, • wymienia przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić sposób łączenia wątków w fabule, • rozpoznaje archaizmy słownikowe i gramatyczne, łączy cechy języka z czasem historycznym, • wyjaśnia, w jaki sposób powieść realizuje ideę „pokrępania serc”, • nazywa zasady, według których można zestawić bohaterów utworu,

	<p>motyw rycerza,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy układa charakterystykę postaci, • przy pomocy nauczyciela pisze rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa najważniejsze wartości w życiu rycerza, • samodzielnie pisze charakterystykę postaci, • samodzielnie pisze rozprawkę 	<p>motywu rycerza z innych utworów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze charakterystykę porównawczą postaci, • pisze rozprawkę stosując słownictwo podkreślające własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega uniwersalizm motywu rycerza, • pisze charakterystykę porównawczą stosując bogate słownictwo, • pisze rozprawkę z odwołaniem się do różnych tekstów literackich
<p><i>Świat w gabinecie luster, czyli o powieści</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia postać narratora od autora, • wie, że fabuła składa się z wydarzeń, • wymienia nazwy gatunków epickich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega fikcyjność narratora, • wskazuje fabułę jako wyróżnik epiki, • ma świadomość różnych odmian gatunkowych powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia dwa typy narratora, • wyjaśnia pojęcie <i>fabuła</i>, • nazywa odmiany gatunkowe powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje narratora jako główny wyróżnik epiki, • wskazuje różnice w budowie fabuły poszczególnych gatunków epickich, • formułuje definicję powieści
<p>Joseph Conrad <i>Tajfun</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia z tekstu opis jako formę wypowiedzi, • wyodrębnia z narracji wypowiedzi bohaterów, • dostrzega w tekście motyw morza i motyw podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje różne rodzaje opisu, • określa temat wypowiedzi bohaterów, • dostrzega związki obydwu motywów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki językowe w różnych rodzajach opisu, • na podstawie wypowiedzi bohaterów odczytuje ich stan emocjonalny, • określa związki obydwu motywów 	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa metaforyczny sens z różnych rodzajów opisu, • wydobywa naddane znaczenia z wypowiedzi bohaterów, • określa symbolikę obydwu motywów
<p>Ernest Hemingway <i>Stary człowiek i morze</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa w dosłowny sposób tematykę utworu, • odtwarza przebieg akcji, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje fabułę i tytuł utworu do określenia jego tematyki, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu, • wskazuje etapy akcji, 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia problematykę tekstu z innymi utworami, • nazywa etapy akcji,

	<ul style="list-style-type: none"> • krótko przedstawia tytułowego bohatera, • dostrzega w tekście zdania o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia trzy części kompozycyjne fabuły, • charakteryzuje tytułowego bohatera , • w prosty sposób wyjaśnia zawartość sentencji 	<p>wyodrębnia je z fabuły,</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy psychologiczny portret tytułowego bohatera, • podaje przykłady sytuacji obrazujących znaczenie sentencji z tekstu 	<p>określa ich nacechowanie emocjonalne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia motywy postępowania tytułowego bohatera, dokonuje jego oceny, • na podstawie sentencji z tekstu tworzy dłuższą wypowiedź
Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu, • określa czas i miejsce akcji, • dostrzega autentyzm wydarzeń, • dzieli bohaterów na głównych, drugoplanowych i epizodycznych, • odczytuje fragment wiersza, do którego nawiązuje tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę i problematykę utworu, • ukonkretnia czas i miejsce akcji, • układa wydarzenia w kolejności chronologicznej, • charakteryzuje bohaterów, • rozpoznaje wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy biograficzne, • uzasadnia, że utwór jest powieścią o charakterze biograficznym, • układa plan ramowy, • charakteryzuje i ocenia bohaterów, • nazywa wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia kontekst historyczny, • charakteryzuje narratora, • komentuje sposób przedstawienia i ułożenia wydarzeń, • wyjaśnia metaforyczny sens tytułu odnosi go do bohaterów utworu, • wyjaśnia sens przenośni
Jarosław Iwaszkiewicz <i>Ikar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa miejsce i czas wydarzeń, • określa typ narratora, • przedstawia głównego bohatera opowiadania, • dostrzega tematyczny związek obrazu i opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza realia okupacyjnej rzeczywistości, • wyodrębnia z narracji relację, opisy, refleksje, • wskazuje konkretne podobieństwa bohatera z mitycznym Ikarą, 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ realiów okupacyjnych na bieg wydarzeń, • wskazuje cechy narratora na podstawie jego wypowiedzi, • dostrzega symbolikę postaci Ikara w 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące wpływu świata zewnętrznego na życie człowieka, • określa temat refleksji narratora, nazywa jego emocje, • uogólnia znaczenie

		<ul style="list-style-type: none"> • porównuje elementy obrazu i opowiadania 	odniesieniu do bohatera opowiadania, <ul style="list-style-type: none"> • ocenia sposób wykorzystania mitologicznego motywu na obrazie i w tekście 	motywu ikaryjskiego w opowiadaniu, <ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski o roli artysty w świecie
Ida Fink <i>Drzazga</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Idy Fink, • określa czas i miejsce akcji, • gromadzi informacje na temat bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Holocaustu, • zapisuje chronologicznie wojenne przeżycia bohatera, • cytuje fragmenty informujące o przeżyciach bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kontekst historyczny, • rekonstruuje i zapisuje chronologicznie wojenne przeżycia bohatera, • nazywa przeżycia, uczucia bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat twórczości autorki opowiadania, odnosząc się do przytoczonych opinii, • wyjaśnia sens tytułu, • porównuje nastrój, samopoczucie bohaterów,

ROZDZIAŁ III ŚWIAT JAWY CZY SNU ?

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
Jonathan Swift <i>Podróże Guliwera</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń, • opowiada o wojennych obyczajach 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli bohaterów na głównych i drugoplanowych, • odróżnia informacje od 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o przebiegu wydarzeń, • ocenia komentarz dotyczący przyczyn 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat świata przedstawionego utworu i jego niezwykłości,

	Europejczyków, <ul style="list-style-type: none"> • określa typ narratora 	komentarza, <ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji 	wojen, <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza i komentuje poglądy na temat przyczyn wojen, • charakteryzuje narratora, uzasadniając wypowiedź
Pieter Bruegel <i>Walka karnawału z postem. Sztuka patrzenia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa z tekstu informacje o warstwie przedstawieniowej obrazu, • wyodrębnia i nazywa główne postacie obrazu, • dostrzega związek tytułu obrazu z przedstawioną na nim sytuacją 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje z tekstu o warstwie przedstawieniowej obrazu, • gromadzi słownictwo do opisu głównych postaci, • przyporządkowuje kolejnym wyrazom tytułu właściwe elementy obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia informacje z tekstu własnymi obserwacjami, • zestawia i porównuje główne postacie obrazu, • dostrzega symbolikę elementów obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje warstwę przedstawieniową obrazu w formie zwartej wypowiedzi, • dostrzega alegoryczny charakter przedstawionych postaci, • dostrzega karykaturę, elementy groteskowe obrazu
<i>Rzeczywistość w krzywym zwierciadle, czyli o poszukiwaniach sensu w bezsensie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa podstawowe informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę przeczytanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady tekstów kultury ukazujących świat w sposób groteskowy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady tekstów kultury ukazujących świat w sposób groteskowy
Sławomir Mrozek <i>Baba</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty, na podstawie których można scharakteryzować narratora, • dostrzega dziwność sytuacji przedstawionej w opowiadaniu, • dostrzega różnice języka w toku narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaj narratora w opowiadaniu, • wskazuje źródła dziwności sytuacji i postępowania bohatera, • wskazuje zwroty typowe dla różnych stylów języka 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora na podstawie jego wypowiedzi, • stosuje pojęcie absurdu dla określenia sytuacji, • nazywa style języka występujące w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określa postawę narratora wobec świata, • wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega absurd świata przedstawionego, • wykorzystuje obserwację języka dla formułowania wniosków

				interpretacyjnych
<i>Nogi w kałamarnu, czyli o cechach groteski</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zna termin <i>groteska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne związki wyrazowe ze słowem <i>groteska</i> i wyrazami pokrewnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy groteski, podaje tytuły utworów o charakterze groteski 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cele, którym służy groteska jako konwencja literacka

ROZDZIAŁ IV *MÓJ ŚWIAT, MOJE ŻYCIE*

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
Juliusz Słowacki <i>Listy do matki</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę listów, • wskazuje poszczególne elementy kompozycyjne listu, • redaguje list w sytuacji rzeczywistej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje tematykę listów, formułuje wnioski z porównania, • zna różne odmiany listów, • redaguje list w sytuacji rzeczywistej zachowując wszystkie cechy tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty, na podstawie których można rozpoznać emocje i uczucia nadawcy, • nazywa różne odmiany listów, • redaguje list w sytuacji wyobrażonej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat nadawcy wykorzystując tekst listów i wiedzę o biografii autora, • wskazuje w tekście listów informację, opis, refleksję, • redaguje list, w którym przedstawia swoje refleksje i oceny
Andrzej Bobkowski <i>Szkice piórkiem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń, • odczytuje fragmenty 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o podróży bohaterów, • odszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kontekst historyczny, • odczytuje fragmenty o 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje sposób prezentacji świata w utworze,

	<p>opisujące wrażenia, stan ducha bohatera,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje fragmenty ujawniające narratora, • używa pojęcia <i>dziennik</i>, • pisze fragment dziennika 	<p>fragmenty różnych form wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji i typ narratora, • odróżnia dziennik od innych form literackich, • pisze fragment dziennika, wprowadza słownictwo nazywające stany emocjonalne 	<p>charakterze „złotej myśli”,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora, • odróżnia dziennik od innych tekstów o charakterze wspomnieniowym, • pisze komentarz z elementami opisu 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje fragmenty o charakterze „złotej myśli” • tworzy portret osobowościowy narratora, • definiuje pojęcie dziennika jako utworu literackiego, • pisze komentarz z elementami opisu i charakterystyki
<p>Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tytuły dla poszczególnych części tekstu, • dostrzega specyficzne cechy języka utworu, • odtwarza realia prezentowanej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę kolejnych części tekstu, • nazywa typowe środki językowe charakterystyczne dla narracji, • zestawia czas prezentowanych wydarzeń z czasem relacji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje tematykę kolejnych części tekstu, • charakteryzuje język utworu, • wymienia cechy pamiętnika 	<ul style="list-style-type: none"> • uogólnia wnioski wynikające z porównania kolejnych części tekstu, • określa styl wypowiedzi autora, popiera swe sądy przykładami z tekstu, • wskazuje cechy pamiętnika w tekście, dostrzega różnice między pamiętnikiem a dziennikiem •

ROZDZIAŁ V ŚWIAT MIĘDZY WERSAMI

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
<p><i>Ludzie wiersze piszą, czyli o niezwyklej mowie „ja” lirycznego</i></p> <p><i>Jak czytać wiersze – ostatnia deska ratunku, czyli spojrzenie kogoś, kto „nic z tego nie rozumie”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst, • posługuje się terminem <i>liryka</i>, • sprawnie posługuje się pojęciem <i>podmiot liryczny</i>, • dostrzega specyfikę języka poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, • łączy termin <i>liryka</i> z pojęciem rodzaju literackiego, • ma świadomość fikcyjności podmiotu lirycznego, • nazywa podstawowe środki języka poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście wskazane informacje, • odróżnia <i>lirykę</i> od <i>epiki</i>, • dostrzega związki i zależności między fikcyjnym i rzeczywistym nadawcą, • rozpoznaje podstawowe środki języka poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje zawarte w tekście, • łączy pojęcie <i>liryka</i> z wyrażaniem uczuć i przeżyć, • rozróżnia <i>lirykę</i> bezpośrednią i pośrednią, • rozumie kreacyjny charakter języka poetyckiego
<p>Jan Kochanowski <i>Tren V, Tren VII, Tren VIII</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje bohaterów lirycznych, określa relacje między nimi, • dostrzega części kompozycyjne w zwartym tekście, • czyta ze zrozumieniem definicję <i>trenu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega porównanie jako podstawowy środek przedstawienia bohaterki, • dzieli tekst na części kompozycyjne biorąc pod uwagę różnice treściowe, • wylicza na podstawie definicji cechy <i>trenu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wypowiedzi poetyckiej przedstawia bohaterkę, • próbuje określić zasady wyodrębnienia części kompozycyjnych, • wymienia cechy <i>trenu</i> jako gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wypowiedzi lirycznej, wskazuje poetyckie środki tworzenia nastroju, • dostrzega kontrast jako zasadę kompozycyjną, • wskazuje wspólne cechy gatunkowe w różnych utworach
<p>Adam Mickiewicz <i>Niepewność</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że wiersz jest przykładem <i>liryki</i> bezpośredniej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słownictwo nazywające stan duchowy, uczucia, emocje, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stan wewnętrzny podmiotu lirycznego wykorzystując 	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuację, w której ujawnia się stan wewnętrzny podmiotu lirycznego,

	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega poetyckość języka i harmonijność budowy wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa językowe środki poetyckiej wypowiedzi 	<p>zgrupowane słownictwo,</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminem <i>monolog liryczny</i>, określa jego język 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje styl wypowiedzi, na tej podstawie przedstawia osobę nadawcy
Adam Mickiewicz <i>Żegluga</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu przedstawia sytuację liryczną, • cytuje fragmenty odzwierciedlające wrażenia osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada własnymi słowami sytuację liryczną, • próbuje komentować wskazane cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega dynamizm sytuacji, wskazuje i nazywa językowe środki dynamizujące wypowiedź • dostrzega i wyodrębnia motyw podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega relacje między światem zewnętrznym a wewnętrznym stanem osoby mówiącej, • określa dosłowne i przenośne znaczenie motywu podróży
Juliusz Słowacki <i>Hymn</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy i formy gramatyczne ujawniające podmiot liryczny, rozpoznaje lirykę bezpośrednią, • wypisuje zwroty pozwalające rozpoznać przestrzeń, konkretyzuje przestrzeń, • rozpoznaje adresata poetyckiej wypowiedzi, • przypomina cechy gatunkowe hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega subiektywizm wypowiedzi, utożsamia osobę mówiącą z bohaterem lirycznym, wskazuje cytaty przedstawiające jego stan psychiczny, • opisuje przestrzeń zwracając uwagę na jej cechy, • wskazuje i nazywa językowe środki ujawniające adresata, • wskazuje w tekście cechy hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje wskazane cytaty, nazywa uczucia, określa stan wewnętrzny i doznania podmiotu – bohatera, • dostrzega symboliczny charakter przestrzeni, próbuje go wyjaśnić, • przedstawia portret Boga jako adresata poetyckiej wypowiedzi, • wymienia inne utwory reprezentujące hymn jako gatunek 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa okoliczności i wskazuje przyczyny wywołujące przeżycia i odczucia, • wyjaśnia symboliczny charakter przestrzeni, wskazuje zależności między sytuacją liryczną a stanem wewnętrznym bohatera lirycznego, • zestawia portret Boga z innymi utworami, • zestawia i porównuje utwory o charakterze hymnu

<p>Juliusz Słowacki <i>Testament mój</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • utożsamia podmiot liryczny z autorem tekstu, wskazuje wersy, w których poeta pisze o swoim życiu, • odszukuje fragmenty, na podstawie których można określić adresatów wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje wersy dotyczące życia bohatera, zestawia je z podstawowymi informacjami biograficznymi, • rozpoznaje i nazywa adresata ukonkretnionego i uogólnionego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty mówiące o twórczości, dostrzega ich metaforykę, próbuje wyjaśniać sens metafor, • wskazuje cytaty zawierające nakazy, prośby skierowane do adresatów, próbuje je zinterpretować 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia portret człowieka i artysty wpisany w tekst, • dostrzega i rozumie refleksje dotyczące wpływu twórczości poety na potomnych
<p>Cyprian Norwid <i>Moja piosnka (II)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu odtwarza elementy krajobrazu opisywanego miejsca, • dostrzega w tekście neologizmy, wymienia je, • dostrzega związek tytułu utworu z jego formą 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega symbolikę zachowań ludzi, próbuje ją wyjaśnić, • analizuje budowę słowotwórczą neologizmów, • wskazuje powtarzające się w tekście elementy, próbuje je nazwać 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości kojarzone z opisywanym miejscem i jego mieszkańcami, • próbuje samodzielnie zdefiniować pojęcia nazwane neologizmami, • wskazuje cechy wpływające na muzyczność utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację i stan wewnętrzny osoby mówiącej, • definiuje pojęcia nazwane neologizmami, łączy je z nazwami wartości, • podaje przykłady utworów podobnych ze względu na nastrój i muzyczność, wymienia dostrzeżone podobieństwa
<p>Cyprian Norwid <i>Pielgrzym</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje lirykę bezpośrednią, łączy osobę mówiącą z bohaterem lirycznym utworu, • dostrzega w tekście motyw wędrowki 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje znaczenie pojęcia <i>pielgrzym</i>, wskazuje jego atrybuty, • podaje tytuły utworów, w których występuje motyw wędrowki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między pielgrzymem, podróżnikiem, wędrowcem, • dostrzega symboliczne znaczenie motywu wędrowki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat losu bohatera, celu jego wędrowki, • potrafi wyjaśnić symboliczne znaczenie motywu wędrowki
<p>Bolesław Leśmian</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa miejsce i czas prezentowanej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście zwroty określające 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega kontrast w obrazowaniu przestrzeni, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje obraz nieba z tekstem z przedstawieniem

<i>Urszula Kochanowska</i>	<p>sytuacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i porządkuje zdarzenia wspomniane przez bohaterkę, wydobywa z tekstu informacje przedstawiające zachowanie i wypowiedzi Boga 	<p>miejsce, na ich podstawie opisuje przestrzeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> zestawia ze zdarzeniami nazwy uczuć i emocji, wymienia cechy i atrybuty składające się na boskość 	<p>próbuję ją wartościować na podstawie tekstu,</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzega zmienność emocji, wyjaśnia jej powody, analizuje informacje przedstawiające postać Boga, na ich podstawie próbuje formułować wnioski 	<p>biblijnym, formułuje wnioski,</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje zwięzłą wypowiedź przedstawiającą bohaterkę wiersza i jej uczucia, porównuje wizerunek Boga w tekście z innymi utworami
<p>Julian Tuwim <i>Przy okrągłym stole</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje nadawcę i odbiorcę, podaje przykłady wyrazów i form gramatycznych pozwalających ich rozpoznać 	<ul style="list-style-type: none"> dookreśla sytuację liryczną przedstawiając okoliczności wspomnianych w wierszu zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> określa relacje łączące nadawcę i adresata 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje opis przeżyć, dostrzega ich związek z przedstawionym w tekście miejscem
<p>Julian Tuwim <i>Czereśnie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację liryczną, dostrzega plastykę poetyckiego opisu, gromadzi materiał językowy do opisu obrazu, tworzy krótki opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki języka poetyckiego oddające wrażenia wizualne, nazywa je, gromadzi bogaty materiał językowy do opisu obrazu, tworzy rozbudowany opis obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje poetyckie środki odzwierciedlające wrażenia słuchowe, ruchowe, gromadzi różnorodny materiał do opisu obrazu lub ujęcia filmowego, tworzy tekst z wykorzystaniem zgromadzonego słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje poetycki opis uwzględniając wrażenia wzrokowe, słuchowe, ruchowe, tworzy rozbudowany opis obrazu lub ujęcia filmowego oddający wrażenia wzrokowe, słuchowe, ruchowe
<p>Krzysztof Kamil Baczyński <i>Piosenka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki natury przywołane w tekście, oddziela elementy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje epitety i porównania, wyjaśnia ich funkcję w opisie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje metafory, próbuje wyjaśniać ich znaczenia , 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje znaczenia przekazane w sposób metaforyczny, nazywa cechy

	<p>przedstawione wprost od elementów przedstawionych w sposób przenośny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia motyw wędrówki, wskazuje podmiot zbiorowy poetyckiej wypowiedzi 	<p>prezentowanego w wierszu świata,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czas teraźniejszy poetyckiej wypowiedzi, wydobywa wynikające z niego znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega przenośne znaczenie motywu wędrówki, określa jej cel i sens 	<p>świata opisanego w wierszu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • łączy sposób poetyckiego opisu świata z życiową postawą człowieka
<p>Krzysztof Kamil Baczyński <i>Lasem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje osobę mówiącą w wierszu, próbuje określić sytuację, w jakiej się znajduje, • określa temat utworu na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje ustalić, kim jest osoba mówiąca, z jakiej perspektywy ogląda świat, • wskazuje cytaty, sygnalizujące przenośny charakter poetyckiej refleksji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje metafory określające osobę mówiącą, próbuje odczytać ich znaczenie, • ma świadomość metaforycznego charakteru refleksji zawartej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sens metafor, wykorzystuje je do przedstawienia osoby mówiącej i jej relacji ze światem, w którym żyje, • formułuje hipotezę interpretacyjną dotyczącą tematu wiersza, uzasadnia ją wyjaśniając metafory tekstu
<p>Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Rozmowa liryczna</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje dialogową formę wiersza, określa temat rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa relacje łączące osoby mówiące, dookreśla sytuację, w której toczy się rozmowa 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega liryzm rozmowy, wskazuje źródła liryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje język wypowiedzi, dostrzega poetyckie przedstawianie codzienności
<p>Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Pieśń III</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dominujący element języka poetyckiej wypowiedzi, • rozpoznaje osobę mówiącą i adresata wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje anaforę i pytanie retoryczne, • określa relacje łączące osobę mówiącą i adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest anafora, czym cechuje się pytanie retoryczne, • określa cechy osobowości podmiotu mówiącego na podstawie jego wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję anafory i pytania retorycznego w poetyckiej wypowiedzi, • ustala, czego dotyczą refleksje wywoływane poetycką wypowiedzią

<p>Czesław Miłosz <i>Który skrzywdziłeś</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega, że wiersz ma formę zwrotu do odbiorcy, • rozpoznaje lirykę pośrednią, • dostrzega szyk przestawny i nagromadzenie imiesłów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zwroty pozwalające rozpoznać odbiorcę, • dostrzega obiektywny charakter wypowiedzi, • rozpoznaje fragment o charakterze przestrogi, ustala, czego dotyczy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa i nazywa odbiorcę utworu, • próbuje określić tematykę wiersza, • określa cechy stylu wypowiedzi osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje odbiorcę i jego otoczenie, • określa problematykę wiersza, dostrzega nawiązania biblijne, • wykorzystuje określenie cech stylu wypowiedzi dla odtworzenia postawy moralnej osoby mówiącej
<p>Czesław Miłosz <i>Tak mało</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje nazwy uczuć, próbuje je wartościować pozytywnie lub negatywnie, • korzystając z przypisów wskazuje zasygnalizowane w wierszu motywy kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje uczucia osobie mówiącej, próbuje wyjaśnić, czego dotyczą, • korzystając z przypisów podaje znaczenie motywów 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wskazane uczucia z oceną świata przez osobę mówiącą, • dostrzega metaforyczny charakter przywołanych motywów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje, jaką ocenę własnego losu prezentuje osoba mówiąca, • wykorzystuje znaczenia wynikające z metaforyki motywów do przedstawienia refleksji poety o świecie
<p>Tadeusz Różewicz <i>Jak dobrze</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje sposób wprowadzenia do tekstu znaków interpunkcyjnych, • na podstawie form gramatycznych określa czas prezentowany w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno tekst z intonacją odzwierciedlającą proponowaną warstwę interpunkcyjną, • zestawia dwie kategorie czasu; wskazuje fragmenty z nimi związane 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega zwięzłość i prostotę języka poetyckiego, • ustala relacje między teraźniejszością a przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje wyjaśnić wpływ prostoty języka poetyckiego na wrażenia odbiorcy tekstu, • dookreśla życiowe doświadczenia osoby mówiącej związane z przeszłością i teraźniejszością

<p>Tadeusz Różewicz <i>Prawa i obowiązki</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy obrazu przywołane w wierszu, dostrzega dwie części kompozycyjne w wierszu, wskazuje granicę między nimi, wskazuje zwroty, wyrazy, na podstawie których można scharakteryzować osobę mówiącą 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tematyczny związek obrazu i wiersza, łączy z częściami kompozycyjnymi odpowiednie kategorie czasu, wskazuje sposób uwidocznienia upływu czasu, porządkuje informacje o nadawcy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różne postawy wobec tragedii Ikara, określa je, porównuje części kompozycyjne biorąc pod uwagę postawę osoby mówiącej, formułuje wnioski prezentujące nadawcę 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czemu służy przywołanie dzieła malarskiego w wierszu, uogólnia refleksję dotyczącą ewolucji postawy życiowej człowieka, formułuje zwięzłą wypowiedź na temat różnych postaw człowieka wobec świata
<p>Marc Chagall <i>Upadek Ikara. Sztuka patrzenia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wydobywa z tekstu informacje dotyczące warstwy przedstawieniowej obrazu, wskazuje w tekście informacje dotyczące kompozycji obrazu, próbuje uzupełnić je własnymi spostrzeżeniami, wstępnie prezentuje sposób przedstawienia głównej postaci obrazu środkami malarskimi 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje z tekstu, uzupełnia je własnymi spostrzeżeniami, zestawia informacje z tekstu dotyczące kompozycji obrazu z własnymi obserwacjami, precyzuje obserwacje związane z malarskimi środkami prezentowania głównej postaci na obrazie (sylwetka, kształty, kolory) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zwięzłą wypowiedź prezentującą warstwę przedstawieniową obrazu, wyodrębnia części kompozycyjne obrazu, próbuje je opisać, próbuje odczytać znaczenia wynikające ze sposobu przedstawienia postaci malarskimi środkami 	<ul style="list-style-type: none"> wylicza różnice w prezentowaniu motywu ikaryjskiego na obrazie Chagalla i Breugla, odkrywa główne zasady kompozycyjne obrazu, próbuje określić ich rolę w tworzeniu znaczeń obrazu, precyzuje znaczenia wynikające ze sposobu przedstawienia postaci malarskimi środkami
<p>Miron Białoszewski <i>Ach, gdyby, gdyby nawet piec zabrali</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje porównanie wykorzystane w wierszu, wskazuje składniki porównania, wskazuje fragment tekstu przedstawiający 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobne cechy porównywanych elementów, nazywa sposoby zmian znaczeń wyrazów, zestawia informacje z 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza sytuację liryczną, dzieli ją na etapy, wyodrębnia z wypowiedzi warstwę brzmieniową i znaczeniową, 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia etapy sytuacji lirycznej z nazwami uczuć i emocji osoby mówiącej, wykorzystuje obserwacje językowe do określenia postawy życiowej osoby

	zabawy słowami, <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie definicji wymienia cechy ody jako gatunku 	definicji z tekstem wiersza	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega odstępstwa od tradycyjnych cech gatunku w wierszu 	mówiącej, <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje tytuł do wyjaśnienia roli nawiązania gatunkowego
Miron Białoszewski <i>Namuzowywanie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie definicji wyjaśnia pojęcie <i>neologizm</i>, próbuje samodzielnie stworzyć neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia neologizmy od neologizmów artystycznych, dokonuje analizy słowotwórczej samodzielnie utworzonych neologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje neologizmy w wierszu, próbuje odszyfrować ich znaczenie przez analizę słowotwórczą 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie odczytanego znaczenia neologizmów dostrzega autotematyzm wiersza
Jan Twardowski <i>O maluchach</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynności maluchów, nazywa czynności dorosłych • używa pojęcia <i>paradoks</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji lirycznej, • wskazuje w tekście paradoks 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje wymienione czynności sformułowaniami o bardziej ogólnym znaczeniu, • wyjaśnia, czym jest paradoks 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje sposób prezentacji sytuacji lirycznej, • wyjaśnia istotę paradoksu
Jan Twardowski <i>Sprawiedliwość</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skojarzenia do wyrazu <i>sprawiedliwość</i>, • wskazuje w tekście elementy mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie słowa <i>sprawiedliwość</i>, • wskazuje w tekście elementy religijne 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli się swoimi refleksjami na temat sprawiedliwości, • nazywa pozostałe elementy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje swoje refleksje o sprawiedliwości ze sformułowaniami na jej temat obecnymi w wierszu, • uzasadnia, że tekst jest utworem poetyckim
Jan Twardowski <i>Zaufałem drodze</i>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wyrazy, wersy, w których ujawnia się podmiot liryczny, • odczytuje frazeologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje na temat podmiotu lirycznego, • wyjaśnia, czym jest 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakiej zasadzie zestawiono w wierszu „drogę wąską” i „autostradę”, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje symboliczne znaczenia motywów do odczytania refleksji wpisanych w tekst,

	z tekstu	<i>frazeologizm</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens użytych w tekście frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia celowość użycia frazeologizmów w wypowiedzi poetyckiej
Zbigniew Herbert <i>O dwu nogach Pana Cogito</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje bohatera lirycznego, wyjaśnia jego nazwę, • podaje związki frazeologiczne, wyjaśnia ich dosłowne znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty, na podstawie których można scharakteryzować bohatera, • rozpoznaje i nazywa motywy wykorzystane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi przymiotniki i rzeczowniki nazywające cechy, • wyjaśnia symboliczne znaczenia wskazanych motywów, wykorzystuje je do przedstawienia osobowości bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zgromadzonego słownictwa charakteryzuje bohatera, • zestawia różne postawy życiowe, określa je, wskazuje mówiące o nich metafory
Zbigniew Herbert <i>Kamyk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie własnych obserwacji gromadzi słownictwo opisujące wygląd i nazywające cechy przedmiotu, • wskazuje bezpośredniego bohatera wiersza, rozpoznaje osobę mówiącą 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście fragmenty opisujące wygląd i cechy przedmiotu, dostrzega ich metaforyczny charakter, • wskazuje ukrytego bohatera wiersza, próbuje określić osobę mówiącą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metaforyczne znaczenie wskazanych fragmentów, • rozpoznaje filozoficzny charakter utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje i charakteryzuje przedmiot, wyjaśnia istotę jego doskonałości, • uogólnia refleksje dotyczące istoty człowieczeństwa
Zbigniew Herbert <i>Modlitwa Pana Cogito- -Podróżnika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje adresata wypowiedzi, nazywa go, wskazuje i nazywa środki poetyckie wskazujące adresata, • wypisuje z tekstu nazwiska rzeczywistych postaci, nazwy miejscowości, budowli, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje modlitwę jako typ wypowiedzi poetyckiej, określa jej charakter, • wskazuje postacie przywoływane przez osobę mówiącą, odtwarza związane z nimi sytuacje, • wskazuje fragmenty 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady utworów o podobnym charakterze, wyodrębnia z tekstu wypowiedzi o charakterze podziękowania i prośby, • łączy wypisane przykłady z motywem podróży, ma świadomość 	<ul style="list-style-type: none"> • konkretyzuje myślową zawartość podziękowań i prośb, porównuje wskazane teksty, • określa filozoficzne znaczenia motywu podróży, • przedstawia sposób wartościowania świata przez osobę mówiącą

	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tytułu konkretyzuje osobę mówiącą, przypomina i wyjaśnia znaczenie jej nazwiska 	<p>pozwalające określić stosunek do świata osoby mówiącej, próbuje je komentować</p>	<p>ich kulturowego znaczenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza poglądy osoby mówiącej na temat świata 	
<i>Jak skutecznie i uprzejmie uczestniczyć w dyskusji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie słucha wypowiedzi uczestników dyskusji, • zna zwroty podkreślające własne stanowisko, próbuje je stosować, • zna zasady kulturalnego prowadzenia dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje skrótkowo notować głosy padające w dyskusji, • potrafi sformułować własne stanowisko, • potrafi ocenić przebieg dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • włącza się do dyskusji, • potrafi poprzeć własne stanowisko argumentami, • stara się stosować do zasad prowadzenia dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, • potrafi w wypowiedzi nawiązać do stanowiska innych dyskutantów, • przestrzega zasad kulturalnego uczestnictwa w dyskusji
<i>Prostota i pogodna mądrość – o czytaniu wierszy (nie tylko Wisławy Szymborskiej)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia świat realny od świata literackiego, • zna pojęcie <i>ironia</i>, wyczuwa ironiczny charakter wypowiedzi w sytuacji rzeczywistej, • zna pojęcia: <i>paradoks</i>, <i>puenta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>kreacja</i>, łączy je z tekstami literackimi, • dostrzega ironię w wypowiedzi poetyckiej, • wskazuje w tekście wypowiedzi o charakterze paradoksu, <i>puenty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość odmienności reguł rządzących światem literackim, • wyjaśnia pojęcie <i>ironii</i>, wskazuje jej źródła w wypowiedzi poetyckiej, • wyjaśnia, na czym polegają <i>paradoks</i> i <i>puenta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zna reguły rządzące światem wykreowanym, wykorzystuje je do odczytywania znaczeń tekstu poetyckiego, • odczytuje znaczenia tekstu poetyckiego wynikające z <i>ironii</i> jako kategorii estetycznej, • komentuje znaczenia wynikające z wykorzystania <i>paradoksu</i> i <i>puenty</i>
Wisława Szymborska <i>Nic dwa razy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że utwór można podzielić na części kompozycyjne ze względu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega podobieństwo tekstu do wywodu naukowego, z tej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty przedstawiające tezę, argumenty, konkluzję 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje argumenty, odtwarza ich zawartość myślową, komentuje je,

	<p>na temat lub charakter wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty o charakterze aforyzmu, • dostrzega muzyczność wiersza 	<p>perspektywy dzieli go na części kompozycyjne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • próbuje skomentować wskazany aforyzm, wyjaśnia jego znaczenie, • wskazuje źródła muzyczności wiersza 	<p>wyvodu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własną opinię na temat myśli wyrażonych aforyzmem, • wyodrębnia zdania, zestawia je z wersami, formułuje wnioski wynikające z takiego zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija aforyzm własnymi refleksjami, • wykorzystuje obserwacje formy utworu w wypowiedzi na temat odczytanych znaczeń
<p>Wisława Szymborska <i>Muzeum</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje temat na poziomie dosłownym, określa cechy wymienionych w tekście przedmiotów, • nazywa środki, za pomocą których zostały przedstawione przedmioty 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty mówiące o emocjach, gromadzi słownictwo nazywające uczucia, • określa funkcję dostrzeżonych środków 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega zasadę kompozycyjną wewnątrz wersów, • wykorzystuje spostrzeżenia o poetyckich sposobach prezentacji przedmiotów dla odczytania myśli wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia zjawiska, o których mowa w wierszu, formułuje wnioski interpretacyjne, • formułuje znaczenia tekstu, dostrzega filozoficzny charakter refleksji poetyckiej
<p>Wisława Szymborska <i>Cebula</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje bohaterów lirycznych wiersza, wypisuje dotyczące ich określenia, • wskazuje neologizmy, próbuje wyjaśnić ich znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje określenia, nazywa zasadę, według której zostały zestawione, • wyjaśnia znaczenia neologizmów wykorzystując analizę słowotwórczą 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie określeń formułuje uogólnienia związane z istotą obu bohaterów, • dostrzega paradoks, próbuje wyjaśnić zawartą w nim myśl 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sposób wartościowania obu bohaterów przez osobę mówiącą, • formułuje hipotezy interpretacyjne, popiera je argumentami
<p>Edward Stachura <i>Życie to nie teatr</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje bohaterów lirycznych, próbuje określić sytuację liryczną, • wyodrębnia sformułowania o 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega kontrast jako zasadę kompozycyjną utworu, • odtwarza argumenty prezentowane przez 	<ul style="list-style-type: none"> • określa postawy wobec życia obu bohaterów, • wydobywa sądy wartościujące, łączy je z odpowiednikami tezami 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega konfrontację postaw życiowych, • dokonuje samodzielnego wartościowania przedstawionych postaw

	charakterze tezy	bohaterów		życiowych
Edward Stachura <i>Wędrówką życie jest człowieka</i>	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje z tekstu sentencje dotyczące życia człowieka, wyodrębnia z tekstu pytania, dostrzega nagromadzenie powtórzeń i wypowiedzeń wykrzyknikowych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje metaforę i porównania w sentencjach, rozwija pytania z tekstu z zachowanie intencji poety, spośród wypowiedzeń wykrzyknikowych wyodrębnia nakazy i deklaracje 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenia metafory i porównań, na ich podstawie nazywa cechy, wskazuje w tekście odpowiedzi, komentuje je, określa postawę życiową sygnalizowaną wypowiedziami o charakterze deklaracji 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega filozoficzny wymiar motywu wędrówki, określa rolę pytań jako znaku myślenia o świecie i życiu człowieka, wymienia utwory podejmujące temat życia jako wędrówki, wskazuje ich podobieństwa w warstwie refleksji

ROZDZIAŁ VI ŚWIAT NA SCENIE

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
<i>Groteska w teatrze, czyli świat na opak na scenie</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście fragmenty dotyczące cech groteski, rozpoznaje groteskę w podanych przykładach sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu wypisuje cechy groteski, próbuję wyjaśnić, na czym polega groteskowość zaprezentowanych sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie groteski, podaje jej cechy, wyjaśnia, czemu może służyć groteska w zaprezentowanych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> kojarzy nazwiska twórców dramatów wykorzystujących konwencję groteski, wymyśla sytuacje groteskowe, wykorzystuje je w opowiadaniu

<p>Molier <i>Skąpiec</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że utwór reprezentuje dramat i komedię, • wymienia postacie bohaterów, • wyodrębnia wątki w utworze, • podaje przykłady komicznych sytuacji, postaci, wypowiedzi, • wskazuje przykłady zniekształconych i przerysowanych sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy dramatu i komedii, • określa relacje między bohaterami, • streszcza wątki utworu, • wyjaśnia, z czego wynika komizm we wskazanych przykładach, • wskazuje przykłady karykatury w prezentowaniu postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, odróżnia komedię od tragedii, • podaje przykłady ujawniające charakter bohaterów, • wyodrębnia etapy akcji, • zna i nazywa odmiany komizmu, • dostrzega groteskowość prezentowanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy dramatu i komedii z podkreśleniem cech rodzajowych i gatunkowych, • charakteryzuje bohaterów, • dostrzega intrygę jako kanwę akcji dramatu, • wyjaśnia rolę różnych odmian komizmu, • wyjaśnia rolę elementów groteski w utworze
<p>Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Teatrzyk „Zielona Gęś”: Śmierć w kawiarni, Dziwny krawiec</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście cechy utworu dramatycznego, • określa i nazywa swoje uczucia związane z lekturą utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje formalne cechy utworu ze z poznanymi dramatami, • wskazuje elementy świata przedstawionego, które wywołały określone uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje formalne różnice między tekstem a innymi dramatami, • wskazuje elementy języka budzące określone uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tekst jako miniaturę dramatyczną, • rozpoznaje elementy groteski
<p>Sławomir Mrożek <i>Na pełnym morzu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy świata przedstawionego, • wskazuje fragmenty, pozwalające scharakteryzować bohaterów, • podaje ogólną propozycję inscenizacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko prezentuje elementy świata przedstawionego, • analizuje język bohaterów, odtwarza ich argumenty, • próbuje opisać projekt scenografii dla inscenizacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zaskakujące elementy świata przedstawionego, • określa cel działania każdej postaci, • podaje propozycje dotyczące stylu gry aktorów w projektowanej inscenizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa charakter świata przedstawionego, • charakteryzuje bohaterów, na tej podstawie formułuje problem utworu, • przedstawia projekt inscenizacji uwzględniający zastosowanie znaków teatralnych

Roman Pawłowski <i>Tupet i talent</i> (recenzja)	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że tekst jest recenzją, • wskazuje w tekście słownictwo oceniające i wartościujące, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia części kompozycyjne recenzji, • określa, czego dotyczy wskazane słownictwo, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zawartość tematyczną kolejnych części kompozycyjnych, • uzupełnia podane słownictwo własnymi propozycjami, 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czego nie powinna zawierać recenzja, • określa charakter prezentowanej w tekście oceny,
<i>Przybyłem, zobaczyłem, ocenilem i ... napisałem recenzję</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie podanego planu próbuje napisać recenzję 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie podanego planu pisze recenzję 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie układa plan, gromadzi słownictwo i pisze recenzję 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze recenzję, zachowuje wszystkie cechy formy wypowiedzi, stosuje bogate słownictwo oceniające i wartościujące

ROZDZIAŁ VII ŚWIAT NA EKRANIE

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
<i>Film, czyli świat przedstawiony skondensowany. O gatunkach filmowych</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wydzielony fragment tekstu, określa jego temat, • wypowiada się na temat ulubionych gatunków filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa wskazane informacje z fragmentu tekstu, • wstępnie określa cechy niektórych gatunków filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji z fragmentu tekstu, porządkuje je, • zna nazwy gatunków filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji z całości tekstu, porządkuje je, • wskazuje cechy gatunków filmowych

<i>Montaż, czyli zagęszczenie filmowego świata</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na czym polega montaż filmowy, • projektuje tematyczną zawartość kilku ujęć filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać efekty osiągnięte dzięki montażowi, • wymienia efekty, jakie chciałby osiągnąć jako twórca zaprojektowanych ujęć filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zna rodzaje montażu, wstępnie wyjaśnia różnice między nimi, • dobiera rodzaje montażu do projektowanych ujęć filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegają różne rodzaje montażu, jakie cele twórcze można dzięki nim osiągnąć, • sporządza fragment scenopisu zawierający kilka ujęć filmowych
<i>Grażyna Arata Zakochany Molier (recenzja)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst jako recenzję, określa jej temat, • wskazuje fragmenty zawierające opinie autorki 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że tekst jest recenzją, wskazuje cechy recenzji, • nazywa elementy dzieła, których dotyczą wyodrębnione opinie i oceny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia części kompozycyjne tekstu, określa ich zawartość, • wypisuje słownictwo oceniające 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa formy wypowiedzi występujące w tekście, • charakteryzuje język recenzji
<i>Jerzy Stuhr Słuchać innego (wywiad)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czego dotyczą pytania wywiadu, • wydobywa informacje dotyczące bohatera wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie analizy treści pytań uogólnia temat wywiadu, • porządkuje informacje dotyczące bohatera wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwuje i analizuje warstwę językową pytań, • wskazuje cytaty zawierające prawdy o charakterze uniwersalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • uogólnia wnioski wynikające z analizy warstwy językowej pytań, • komentuje cytaty, na ich podstawie proponuje wskazówki życiowe
<i>Sztuka pytania i słuchania, czyli jak przeprowadzić wywiad</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zna konstrukcję wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różne cele przeprowadzania wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje osoby, z którymi chciałby przeprowadzić wywiad, uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • układa pytania, które chciałby zadać wybranej przez siebie osobie

ROZDZIAŁ VIII W ŚWIECIE KULTURY POPULARNEJ

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
<i>Rozmowy o radiu</i> (Romana Bobrowska, Andrzej Sikorowski, Jerzy Madeyski)	<ul style="list-style-type: none"> czyta płynnie i uważnie tekst, uogólnia jego temat 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jaką rolę pełni radio w jego życiu, czego i dlaczego najchętniej słucha 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza opinie rozmówców dotyczące możliwości, jakie stwarza radio w kontaktach z odbiorcą 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje opinie rozmówców, prezentuje własne zdanie na ten temat
Roman Włodek <i>Radio: przewodnik czy kumpel?</i>	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu wyjaśnia na czym polegają zmiany we współczesnym radiu, wymienia nazwy różnych form radiowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fragmenty zawierające opinię autora na temat zmian, które zaszły w radiu, wyjaśnia, na czym polegają niektóre formy radiowe 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza i referuje opinię autora, wskazuje różnice między poszczególnymi formami radiowymi 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje własną opinię na temat współczesnego radia, przedstawia zarys projektu wybranej audycji radiowej
<i>Królowie domowego ekranu, czyli o telegatunkach. Czym jest kultura popularna?</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>kultura masowa</i>, <i>kultura popularna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest kultura popularna 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy typowe dla utworu reprezentującego kulturę popularną 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia i wartościuje wytwory kultury popularnej

<i>Wideoklip, czyli patrz, słuchaj i ... nie przestawaj</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki teledysku z filmem, określa relacje między muzyką a filmem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady środków języka filmu w teledysku, próbuje określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega i czemu służy stylizacja w teledyskach 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swoje stanowisko na temat teledysków, popiera je argumentami
<i>Życie w odcinkach (o „mydlanych operach” i telenowelach</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy telenoweli 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny popularności telenoweli 	<ul style="list-style-type: none"> układa dialog między postaciami z kadru telenoweli 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca dialog postaci na mowę zależną w czasie teraźniejszym
<i>Sitcomy, czyli dlaczego ktoś się za mnie śmieje?</i>	<ul style="list-style-type: none"> próbuje włączyć się do dyskusji na temat sitcomów 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swoje stanowisko wobec sitcomów w dyskusji na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię o sitcomach, stosuje słownictwo oceniające 	<ul style="list-style-type: none"> bierze aktywny udział w dyskusji na temat sitcomów, formułuje opinie i oceny
<i>Reality show, czyli wszystko na sprzedaż</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym cechuje się reality show 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, z czego może wynikać negatywne oddziaływanie reality show 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega kreacja w reality show 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między reality show a filmem dokumentalnym
<i>Wyłącz odbiornik, włącz wyobraźnię</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sens słów: mówić „jak do skulonej dłoni”, uzupełnia luki w wypowiedzi na temat wyższości radia nad telewizją pojęciami wybranymi z ramki 	<ul style="list-style-type: none"> podaje typ audycji, którą można by prowadzić, mówiąc „jak do skulonej dłoni”, uzupełnia pomysł na fabułę jednego z odcinków telenoweli własnymi propozycjami 	<ul style="list-style-type: none"> wciela się w rolę reportera radiowego obecnego na otwarciu wystawy malarskiej i opisuje słuchaczom jeden z obrazów, układa fragment dialogu komediowego wzbogacony w wybranych miejscach o śmiech spoza kadru 	<p>przedstawia model powołania nowej rozgłośni, uzasadniając swoją propozycję w formie krótkiej rozprawki</p> <ul style="list-style-type: none"> pisze scenariusz lub scenopis serii ujęć filmowych lub wideoklipu
<i>Reklama, czyli o sztuce</i>	<ul style="list-style-type: none"> ma świadomość mechanizmu działania 	<ul style="list-style-type: none"> wie, na czym polega istota działań 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jak bronić się przed działaniem reklamy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zalety reklamy i zagrożenia, jakie stwarza

<i>namawiania</i>	reklamy	reklamowych		
Jan Miodek <i>Co lubię i czego nie lubię</i> (w reklamie)	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu próbuje odpowiedzieć na tytułowe pytanie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje z tekstu przykłady aprobowanych przez autora cech reklamy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób reklama może wzbogacać język 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy językowej wybranych sloganów reklamowych
<i>Bądź niebanalnym copywriterem, czyli językowa zabawa w namawianie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca hasła reklamowe tak, by nie zmieniły znaczenia i unikały naruszenia prawa 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy teksty reklamowe, wykorzystując cytaty literackie i przysłowia 	<ul style="list-style-type: none"> • układa hasła reklamowe towarów, wykorzystując dwuznaczność podanych wyrazów i zwrotów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy szkic scenariusza filmu reklamowego